

A BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (hatodik tanács)

2021. december 6. (*)

„Előzetes döntéshozatal – A Bíróság eljárási szabályzatának 99. cikke – Fogyasztóvédelem – 93/13/EGK irányelv – A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételek – Devizában nyilvántartott kölcsönszerződés – A kölcsönfelvevőt árfolyamkockázatnak kitevő kikötések – A 4. cikk (2) bekezdése – Az érthetőség és az átláthatóság követelménye – A fogyasztó azon nyilatkozata hatásának hiánya, amely szerint teljes mértékben tudatában van a devizában nyilvántartott kölcsön felvételéből eredő lehetséges kockázatoknak – Valamely szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazása”

A C-670/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Ráckevei Járásbíróság (Magyarország) a Bírósághoz 2020. december 8-án érkezett, 2020. november 9-i határozatával terjesztett elő az

EP,

TA,

FV,

TB

és

az **ERSTE Bank Hungary Zrt.**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen, a Bíróság elnökhelyettese, a hatodik tanács elnökeként eljárva, N. Jääskinen (előadó) és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint a Bíróság az eljárási szabályzatának 99. cikke alapján, indokolt végzéssel határoz,

meghozta a következő

Végzést

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.) 4. cikke (2) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

- 2 E kérelmet az EP, TA, FV, valamint TB és az ERSTE Bank Hungary Zrt. (a továbbiakban: bank) között egy devizában nyilvántartott kölcsönszerződésben szereplő, a kölcsön nemzeti pénznemben történő visszafizetését előíró feltétel állítólagosan tisztességtelen jellege tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 A 93/13 irányelv 4. cikke így rendelkezik:

„(1) A 7. cikk sérelme nélkül, egy szerződési feltétel tisztességtelen jellegét azon áruk vagy szolgáltatások természetének a figyelembevételével kell megítélni, amelyekre vonatkozóan a szerződést kötötték, és hivatkozással a szerződés megkötésének időpontjában az akkor fennálló összes körülményre, amely a szerződés megkötését kísérte, valamint a szerződés minden egyéb feltételére vagy egy olyan másik szerződés feltételeire, amelytől e szerződés függ. [Helyesen: A 7. cikk sérelme nélkül valamely szerződési feltétel tisztességtelen voltát a szerződés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások természetének figyelembevételével kell megítélni, tekintettel – a szerződéskötés időpontjára vonatkoztatva – a szerződéskötést kísérő valamennyi körülményre, valamint e szerződés vagy más olyan szerződés összes többi feltételére, amelytől e szerződés függ.]

(2) A feltételek tisztességtelen jellegének megítélése nem vonatkozik sem a szerződés elsődleges tárgyának a meghatározására, sem pedig az ár vagy díjazás megfelelésére az ellenértékként szállított áruval vagy nyújtott szolgáltatással, amennyiben ezek a feltételek világosak és érthetőek.”

- 4 Ezen irányelv 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Olyan szerződések esetében, amelyekben a fogyasztónak ajánlott valamennyi feltétel vagy a feltételek némelyike írásban szerepel, ezeknek a feltételeknek világosnak [helyesen: feltételeknek mindig világosnak] és érthetőnek kell lenniük. [...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 5 2007. január 9-én az alapeljárás felperesei fogyasztói minőségben közjegyzői okiratba foglalt szerződéssel kölcsönszerződést kötöttek a bankkal családi ház felújítására. E szerződés értelmében a kölcsön összegét svájci frankban (CHF) határozták meg, de a folyósítást és a visszafizetést forintban (HUF) kellett teljesíteni.

- 6 Következésképpen a bank a visszafizetés minden egyes esedékességekor úgy határozta meg a fizetendő törlesztőrészlet összegét, hogy a svájci frankban kikötött törlesztést forintra váltotta át.

- 7 A szóban forgó kölcsönszerződés megkötésekor a bank tájékoztatót adott az alapeljárás felperesei részére a devizában történő finanszírozás általános kockázatairól. Ez a tájékoztató az árfolyamkockázat vonatkozásában az alábbi tájékoztatást tartalmazta:

„Felhívjuk a figyelmét arra, hogy a devizában történő finanszírozás választásával Ön élvezheti a választott deviza piacának előnyeit, ugyanakkor viseli annak kockázatait is. A kölcsönszerződés megkötésével Ön tudomásul veszi, hogy a Bank a folyósított kölcsönösszeget, a választott devizanemben tartja nyilván, és Ön arra vállal kötelezettséget, hogy a kölcsönt az Ön által választott külföldi devizában fizeti vissza. Tekintettel arra, hogy a forint és az Ön által szerződés szerint választott idegen deviza átváltási aránya – árfolyam – a napi piaci mozgások hatására változhat, felhívjuk figyelmét, hogy egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés Önnek előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat.

E finanszírozás előnye, hogy amint a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben esik az árfolyama, úgy csökken a finanszírozás forint »ellenértéke«: vagyis a tőkeösszeg és kamatai visszafizetését szolgáló törlesztő részleteket fedező deviza megvásárlása kevesebbe kerül önnek, ahhoz kevesebb forint szükséges – tehát ebben az esetben a teher csekélyebb, és ez azt a helyzetet is

eredményezheti, hogy Önnek kevesebbet kell visszafizetnie, mint amennyi a kölcsön-/hitelszerződés megkötésekor kiszámított forint ellenérték alapján elvárt volt.

Fordított esetben, ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás »ellenértéke«: a tőkeösszeg és kamatainak (törlesztő részleteinek) megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forint összeg szükséges – tehát ebben az esetben a felvett devizahitel visszafizetéséhez több forintot kell – a megfelelő devizanemre átváltva felhasználnia.

A kölcsönszerződésen Ön az aláírásával igazolja, hogy ennek a finanszírozásnak a kockázatairól világos tájékoztatást kapott, a kockázati összetevőket ismeri, és a hitelt ennek ismeretében is fel kívánja venni.”

- 8 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a kérdéses tájékoztató a szóban forgó kölcsönszerződés megkötésekor jellemző kiegyenlített árfolyamviszonyokhoz igazodott. Ez a tájékoztató kétségtelenül utal az árfolyamcsökkenés és az árfolyam-emelkedés lehetőségére, és az ebből származó előnyökre és hátrányokra, de arról nem tartalmaz információt, hogy a makrogazdasági és nemzetközi pénzügyi viszonyok megváltozása jelentős, korlátlan mértékű törlesztőrészlet-növekedést eredményezhet, és arról sem, hogy a forint és a svájci frank árfolyamának jelentős változására ezen árfolyam múltbeli stabil jellegétől függetlenül lehetőség van.
- 9 Az említett árfolyamnak a szóban forgó kölcsönszerződés teljesítésének ideje alatt bekövetkezett jelentős változását követően az e szerződés alapján fizetendő törlesztőrészletek jelentősen növekedtek.
- 10 Mivel az alapeljárás felperesei a törlesztési kötelezettségüknek nem tudtak eleget tenni, ezért 2015-ben a bank felmondta a szóban forgó kölcsönszerződést.
- 11 A bank kérelmére 2015. július 10-én az alapeljárás felperesei ellen megindult a végrehajtási eljárás.
- 12 Utóbbiak 2016. szeptember 30-án indítottak keresetet, amelyben arra hivatkozva kérték a kérdést előterjesztő bíróságtól a végrehajtás megszüntetését, hogy a szóban forgó kölcsönszerződés érvénytelen. E kereset alátámasztása érdekében az alapeljárás felperesei arra hivatkoznak, hogy a bank nem nyújtott számukra elegendő tájékoztatást a devizában nyilvántartott kölcsönszerződés megkötéséhez kapcsolódó valós kockázatokról. A bank elmulasztotta felhívni a figyelmüket különösen arra, hogy:
- az árfolyamváltozás kedvező és kedvezőtlen hatásai csak addig egyenlítődnek ki, amíg a forint és a svájci frank változatlan, stabil árfolyamsávban mozog;
  - a makrogazdasági és nemzetközi pénzügyi viszonyok tartós és jelentős megváltozása jelentős, korlátlan mértékű törlesztőrészlet-növekedést eredményezhet, továbbá
  - a forint és a svájci frank árfolyamának tartós megemelkedésére bármikor reális lehetőség van, az elmúlt időszak stabil árfolyamviszonyaiból nem következik semmiféle biztosíték annak jövőbeni stabilitását illetően.
- 13 A bank arra hivatkozik, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatban általa nyújtott tájékoztatás elegendő volt, mivel az árfolyam megváltozásának elméleti lehetősége szerepel a jelen végzés 7. pontjában említett tájékoztatóban. Ebben az összefüggésben utalt ezen árfolyam és a törlesztőrészlet változása közötti logikai összefüggésre. A fogyasztók számára tehát felismerhető volt, hogy a törlesztőrészletek összege felső határ nélkül változhat az említett árfolyam ingadozásának függvényében. A bank a Kúria (Magyarország) ítélezési gyakorlatára is hivatkozik, amely szerint „önmagában az, hogy az alperes tájékoztatást adott az árfolyamkockázatról, kifejezi azt, hogy ezzel a kockázattal a felpereseknek reálisan számolni kellett”.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság a 2017. szeptember 20-i Andriciuc és társai ítéletre (C-186/16, EU:C:2017:703) hivatkozik, és rámutat arra, hogy szerinte a bank által nyújtott, árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatásnak lehetővé kell tennie, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni

kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

15 E bíróságban mindazonáltal felmerül a kérdés, hogy milyen terjedelmű ez a Bíróság által támasztott követelmény, és arra keres választ, hogy e gazdasági következményeknek kifejezetten ki kell-e tűnniük a bank által nyújtott tájékoztatásból. A kérdést előterjesztő bíróság különösen azt kívánja megtudni, hogy az említett követelmény teljesítéséhez elegendő-e, ha az érintett fogyasztó a kölcsönszerződés aláírásával azt is kijelenti általánosságban, hogy a kölcsönügylet kockázatait ismeri, és azokat az esetleges árfolyamváltozásra is figyelemmel vállalja, továbbá, hogy a kockázatvállalás korlátlanúságáról szükséges-e kifejezett banki tájékoztatás.

16 E körülmények között a Ráckevei Járásbíróság (Magyarország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A [93/13] irányelv 4. cikke (2) bekezdésének a [2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítéletben (C-186/16, EU:C:2017:703)] rögzített értelmezésére tekintettel világosnak és egyértelműnek minősül-e az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó olyan szerződéses rendelkezés, amely anélkül, hogy kifejezetten rendelkezne az árfolyamkockázatnak a kizárólagosan és teljes mértékben az adósra történő telepítéséről, csupán az adós olyan tartalmú nyilatkozatát tartalmazza, miszerint »tisztában van az ügylet esetleges kockázataival, így különösen azzal, hogy az adott deviza magyar forinttal szembeni alakulása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti«?

2) A fenti szerződéses rendelkezés megfelel-e [a 2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítéletben (C-186/16, EU:C:2017:703)] rögzített azon követelménynek, hogy a fogyasztó ez alapján értékelni tudja az árfolyamkockázat viselésének a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, figyelembe véve, hogy a szerződéskötéskor a fogyasztóval aláíratott, »Tájékoztató külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól« címet viselő dokumentum azonos módon utal az árfolyamváltozás kedvező és kedvezőtlen hatásaira, ezzel azt a stabil árfolyamszint mellett jellemző – a Magyar Bankszövetség által is kommunikált – tendenciát sugallja, miszerint ezen kedvező és kedvezőtlen pénzügyi hatások hosszú távon kiegyenlítődnek?

3) A fenti szerződéses rendelkezés megfelel-e [a 2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítéletben (C-186/16, EU:C:2017:703)] rögzített azon követelménynek, hogy a fogyasztó ez alapján értékelni tudja az árfolyamkockázat viselésének a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, ha sem a szerződésben, sem a szerződéskötéskor aláíratott árfolyamkockázati tájékoztatóban sem kifejezetten, sem hallgatólagosan nem szerepel, hogy a törlesztőrészlet-emelkedés akár jelentős, sőt tulajdonképpen bármekkora lehet?

4) A [93/13] irányelv 4. cikke (2) bekezdésének [a 2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítéletben (C-186/16, EU:C:2017:703)] rögzített értelmezésére tekintettel világosnak és egyértelműnek minősül-e az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó olyan szerződéses rendelkezés, amelyben kifejezetten nem szerepel, hogy az árfolyamkockázatot kizárólag és teljes mértékben a fogyasztó viseli, úgy, hogy a szerződés rendelkezéseiből nem derül ki kifejezetten, hogy a törlesztőrészlet emelkedése akár jelentős, sőt tulajdonképpen bármekkora lehet?

5) Önmagában a fogyasztó erre vonatkozó, szerződéses szabványzáradékban rögzített, általános megfogalmazású nyilatkozata elegendő-e annak megállapítására, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás megfelelt [a 2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítéletben (C-186/16, EU:C:2017:703)] foglaltaknak, miszerint a tájékoztatásnak olyannak kell lennie, hogy az alapján az átlagos fogyasztó értékelni tudja az árfolyamkockázat áthárításának a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, amikor ezt a következtetést a szerződés és a tájékoztatás semmilyen más rendelkezése nem támasztja alá?

6) A [2017. szeptember 20-i Andriuc és társai ítéletben (C-186/16, EU:C:2017:703)] rögzítettek tekintettel megfelel-e a [93/13] irányelv 4. cikke (2) bekezdésének az a kúriai

jogértelmezés, amely szerint »önmagában az, hogy az alperes tájékoztatást adott az árfolyamkockázatról, kifejezi azt, hogy ezzel a kockázattal a felperesnek reálisan számolnia kellett«?»

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 17 A Bíróság az eljárási szabályzatának 99. cikke értelmében az előadó bíró javaslatára és a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor indokolt végzéssel határozhat, többek között akkor, ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés azonos egy olyan kérdéssel, amelyről a Bíróság már határozatot hozott, vagy az ilyen kérdésre a válasz egyértelműen levezethető az ítélezési gyakorlatból.
- 18 A jelen ügyben ezt a rendelkezést kell alkalmazni.
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság együttesen vizsgálendő kérdéseivel lényegében arra keresi a választ, hogy a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönszerződésbe foglalt, a kölcsönfelvevőt árfolyamkockázatnak kitevő kikötések átláthatóságára vonatkozó követelmény teljesül, ha az eladó vagy szolgáltató általános tájékoztatást nyújtott a kölcsönfelvevőnek az árfolyamkockázatról, ideértve az árfolyamváltozásoknak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt hatását is, és e fogyasztó kijelentette, hogy teljes mértékben tudatában van az e szerződés megkötéséből eredő lehetséges kockázatoknak.
- 20 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy egyedül a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az állítólagosan tisztességtelen feltételek minősítéséről az adott ügy körülményeire tekintettel határozatot hozzon. Ez nem változtat azon, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a 93/13 irányelv rendelkezéseiből, a jelen esetben a 4. cikke (2) bekezdésének rendelkezéseiből levezesse azokat a szempontokat, amelyeket a nemzeti bíróságnak kell vagy lehet alkalmaznia a szerződési feltételek e körülményekre tekintettel történő vizsgálatakor (2018. szeptember 20–i OTP Bank és OTP Faktoring ítélet, C–51/17, EU:C:2018:750, 72. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 21 E tekintetben az átláthatóság követelményére vonatkozó állandó ítélezési gyakorlat szerint a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír, hogy a szerződéskötést megelőzően tájékoztatást kapjon a szerződési feltételekről és a szerződéskötés következményeiről. Többek között ezen ismeret alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladó vagy szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeket elfogadva szerződéses kapcsolatra lép-e vele (2021. június 10–i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C–609/19, EU:C:2021:469, 41. pont; 2021. június 10–i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C–776/19–C–782/19, EU:C:2021:470, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 22 Ebből következik, hogy a szerződési feltételek átláthatóságának a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdéséből és 5. cikkéből eredő követelménye nem korlátozható kizárólag a feltételek alaki és nyelvtani szempontból érthető jellegére. Mivel az ezen irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapul, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között a tájékozottsági szintje tekintetében, a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának, következésképpen az átláthatóságnak az említett irányelvben előírt e követelményét kiterjesztő módon kell értelmezni (2021. június 10–i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C–609/19, EU:C:2021:469, 42. pont; 2021. június 10–i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C–776/19–C–782/19, EU:C:2021:470, 63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 23 Következésképpen az említett követelményt úgy kell értelmezni, hogy az nemcsak azt írja elő, hogy az érintett szerződési feltétel alaki és nyelvtani szempontból érthető legyen a fogyasztó számára, hanem azt is lehetővé kell tennie, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó megértse e szerződési feltétel konkrét működését, és így pontos és érthető kritériumok alapján felmérje az ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt, potenciálisan jelentős gazdasági következményeit (2021. június 10–i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C–609/19, EU:C:2021:469, 43. pont; 2021. június 10–i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C–776/19–C–782/19, EU:C:2021:470, 64. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).

- 24 Azt a kérdést, hogy az átláthatóság követelményét a jelen ügyben tiszteletben tartották-e, a kérdést előterjesztő bíróságnak az összes releváns ténybeli elemre tekintettel kell megvizsgálnia, amelyek között szerepel az alapügyben szóban forgó kölcsönszerződés megkötésére irányuló tárgyalások keretében a hitelező által közzétett reklám és tájékoztatás is (lásd ebben az értelemben: 2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-609/19, EU:C:2021:469, 45. pont; 2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-776/19-C-782/19, EU:C:2021:470, 66. pont).
- 25 Konkrétabban, a nemzeti bíróságnak a kölcsönszerződés megkötését övező körülmények összességének figyelembevételkor meg kell vizsgálnia, hogy a szóban forgó ügyben tájékoztatták-e a fogyasztót a kötelezettségvállalásának terjedelmét esetlegesen befolyásoló valamennyi olyan tényezőről, amely révén felmérheti különösen az általa felvett kölcsön teljes költségét. E vizsgálat során meghatározó szerepe van egyrészt annak, hogy e szerződés feltételei világosan és érthetően vannak-e megfogalmazva ahhoz, hogy azok az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára lehetővé tegyék az ilyen költség felmérését, másrészt annak a körülménynek, hogy a hitelszerződés nem tesz említést az e szerződés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások jellegénél fogva elengedhetetlennek tekintett információkról (2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-609/19, EU:C:2021:469, 46. pont; 2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-776/19-C-782/19, EU:C:2021:470, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 26 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az alapeljárás felperesei a kölcsöneik felvétele előtt kaptak olyan tájékoztatót, amely tartalmazza az árfolyamkockázatra vonatkozó általános információkat. Arra is rámutat, hogy ez a dokumentum, amelyet az alapeljárás felperesei aláírtak, felhívta a figyelmüket arra, hogy a forint és a svájci frank árfolyamának esetleges változásai ténylegesen előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltséget okozhatnak a kölcsönfelvevő számára. Semmilyen konkrét tájékoztatást nem adtak azonban az alapeljárás felpereseinek az esetlegesen korlátlan mértékű törlesztőrészlet-növekedést illetően, amelyet a jelentős árfolyam-ingadozás okozhat. Az alapeljárás felpereseinek e tekintetben nyújtott tájékoztatások ugyanis azon a feltevésen alapultak, hogy az említett árfolyam stabil marad.
- 27 Ami az olyan, devizában nyilvántartott kölcsönszerződéseket illeti, mint amilyenekről az alapügyben szó van, a Bíróság már megállapította, hogy a jelen végzés 25. pontjában említett értékelés szempontjából releváns az eladó vagy szolgáltató által adott minden olyan tájékoztatás, amely arra irányul, hogy felvilágosítást nyújtson a fogyasztónak az árfolyammechanizmus működéséről és az ahhoz kapcsolódó kockázatról. Különös jelentőséggel bíró tényezőnek minősül a kölcsönfelvevőnél abban az esetben felmerülő kockázatokra vonatkozó részletes felvilágosítás, ha a lakóhelye szerinti tagállam törvényes fizetőeszköze jelentősen leértékelődik, és a külföldi kamatláb emelkedik (lásd ebben az értelemben: 2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-609/19, EU:C:2021:469, 48. pont; 2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-776/19-C-782/19, EU:C:2021:470, 69. pont).
- 28 E tekintetben, amint azt az Európai Rendszerkockázati Testület a devizahitelezésről szóló, 2011. szeptember 21-i ERKT/2011/1. sz. ajánlásában (HL 2011. C 342., 1. o.) hangsúlyozta, a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak, és e tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam törvényes fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatláb emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására (A. ajánlás – A kölcsönfelvevők kockázattudatossága, 1. pont) (2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-609/19, EU:C:2021:469, 49. pont; 2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-776/19-C-782/19, EU:C:2021:470, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 A Bíróság rámutatott különösen arra, hogy a kölcsönfelvevőnek világos tájékoztatást kell kapnia arról, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönszerződés megkötésével árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat azon pénznem leértékelődése esetén, amelyben a jövedelmét kapja. Ezenkívül az eladónak vagy szolgáltatónak fel kell hívnia a figyelmet a lehetséges árfolyamváltozásokra és az ilyen szerződés megkötésével járó kockázatokra (2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-609/19, EU:C:2021:469, 50. pont; 2021. június 10-i BNP Paribas

Personal Finance ítélet, C-776/19–C-782/19, EU:C:2021:470, 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 30 Ebből következik, hogy az átláthatóság követelményének tiszteletben tartása érdekében az eladó vagy szolgáltató által nyújtott tájékoztatásnak lehetővé kell tennie a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára nem csupán annak megértését, hogy az árfolyamváltozástól függően a kölcsön pénzneme és a fizetés pénzneme közötti átváltási arány változása kedvezőtlen következményekkel járhat a pénzügyi kötelezettségei tekintetében, hanem azt is, hogy a devizában nyilvántartott kölcsön felvétele keretében megértse azt a tényleges kockázatot is, amelynek a szerződés teljes időtartama alatt kiteszi magát abban az esetben, ha az a pénznem, amelyben a jövedelmét kapja, a kölcsön pénzneméhez képest jelentősen leértékelődik (lásd ebben az értelemben: 2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-609/19, EU:C:2021:469, 51. pont; 2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-776/19–C-782/19, EU:C:2021:470, 72. pont).
- 31 Így a Bíróság kimondta, hogy egy devizában nyilvántartott kölcsönszerződés keretében, amely a fogyasztót árfolyamkockázatnak teszi ki, nem felel meg az átláthatóság követelményének az, ha az e fogyasztóval közölt információk – még ha jelentős mennyiségűek is – azon a feltételezésen alapulnak, hogy a kölcsön pénzneme és a fizetés pénzneme közötti átváltási arány e szerződés teljes időtartama alatt stabil marad. Ez különösen akkor van így, ha az eladó vagy szolgáltató nem tájékoztatta a fogyasztót az árfolyamváltozásra esetlegesen kiható gazdasági háttérrel, így a fogyasztó számára nem tették lehetővé, hogy konkrétan megértse azt, hogy a devizában nyilvántartott kölcsön felvétele esetlegesen súlyos következményekkel járhat a pénzügyi helyzetére (2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-609/19, EU:C:2021:469, 53. pont; 2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-776/19–C-782/19, EU:C:2021:470, 74. pont).
- 32 Következésképpen az eladót vagy szolgáltatót ily módon terhelő tájékoztatási kötelezettségre tekintettel a fogyasztó azon nyilatkozata, amely szerint teljes mértékben tudatában van a devizában nyilvántartott kölcsön felvételéből eredő lehetséges kockázatoknak, önmagában nem lehet hatással annak értékelésére, hogy ez az eladó vagy szolgáltató eleget tett-e az említett átláthatósági követelménynek.
- 33 Végül emlékeztetni kell arra is, hogy a jelen végzés 25. pontjában említett értékelés szempontjából releváns tényezők között szerepel a pénzügyi intézmény által a szerződéskötést megelőző és a szerződéses dokumentumokban használt nyelvezet is. Közelebbről az a körülmény, hogy e dokumentumokban nem szerepel a kölcsönfelvevőt kifejezetten arról tájékoztató szöveg vagy magyarázat, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönszerződések különös kockázatokkal járnak, megerősítheti, hogy az átláthatóság követelménye, amint az többek között a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdéséből ered, nem teljesül (2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-609/19, EU:C:2021:469, 54. pont; 2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-776/19–C-782/19, EU:C:2021:470, 75. pont).
- 34 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönszerződésbe foglalt, a kölcsönfelvevőt árfolyamkockázatnak kitevő kikötések átláthatóságára vonatkozó követelmény csak akkor teljesül, ha az eladó vagy szolgáltató pontos és elegendő tájékoztatást nyújtott a kölcsönfelvevőnek az árfolyamkockázatról, amely alapján a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó fel tudja mérni az ilyen kikötéseknek a pénzügyi kötelezettségeire e szerződés teljes időtartama alatt gyakorolt – esetlegesen jelentős – kedvezőtlen gazdasági következményeit. E tekintetben az a körülmény, hogy a fogyasztó kijelenti, hogy teljes mértékben tudatában van az említett szerződés megkötéséből eredő lehetséges kockázatoknak, önmagában nincs hatással annak értékelésére, hogy az eladó vagy szolgáltató eleget tett-e az említett átláthatósági követelménynek.

A költségekről

35 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről.

A fenti indokok alapján Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönszerződésbe foglalt, a kölcsönfelvevőt árfolyamkockázatnak kitévő kikötések átláthatóságára vonatkozó követelmény csak akkor teljesül, ha az eladó vagy szolgáltató pontos és elegendő tájékoztatást nyújtott a kölcsönfelvevőnek az árfolyamkockázatról, amely alapján a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó fel tudja mérni az ilyen kikötéseknek a pénzügyi kötelezettségeire e szerződés teljes időtartama alatt gyakorolt – esetlegesen jelentős – kedvezőtlen gazdasági következményeit. E tekintetben az a körülmény, hogy a fogyasztó kijelenti, hogy teljes mértékben tudatában van az említett szerződés megkötéséből eredő lehetséges kockázatoknak, önmagában nincs hatással annak értékelésére, hogy az eladó vagy szolgáltató eleget tett-e az említett átláthatósági követelménynek.

Aláírások

---

* Az eljárás nyelve: magyar.